

**Systémy environmentálního managementu - Směrnice pro
fázovou implementaci systému environmentálního
managementu včetně používání hodnocení environmentální
výkonnosti**

ČSN
ISO 14005
01 0905

Environmental management systems – Guidelines for the phased implementation of an environmental management system, including the use of environmental performance evaluation

Systemes de management environnemental – Lignes directrices pour la mise en application par phases d'un systeme de management environnemental, incluant l'utilisation d'une évaluation de performance environnementale

Umweltmanagementsysteme – Anleitung für eine phasenweise Einführung eines Umweltmanagementsystems unter Einbeziehung der Umweltleistungsbewertung

Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 14005:2010. Překlad byl zajištěn Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví. Má stejný status jako oficiální verze.

This standard is the Czech version of the International Standard ISO 14005:2010. It was translated by Czech Office for Standards, Metrology and Testing. It has the same status as the official version.

Národní předmluva

Souvisící ČSN

ČSN EN ISO 9000 (01 0300) Systémy managementu kvality – Základní principy a slovník

ČSN EN ISO 9001 (01 0321) Systémy managementu kvality – Požadavky

ČSN EN ISO 9004 (01 0324) Řízení udržitelného úspěchu organizace – Přístup managementu kvality

ČSN EN ISO 14001 (01 0901) Systémy environmentálního managementu – Požadavky s návodem pro použití

ČSN ISO 14004 (01 0904) Systémy environmentálního managementu – Všeobecná směrnice k zásadám, systémům a podpůrným metodám

ČSN ISO 14015 (01 0915) Environmentální management – Environmentální posuzování míst

a organizací (EPMO)

ČSN EN ISO 14020 (01 0920) Environmentální značky a prohlášení – Obecné zásady

ČSN ISO 14021 (01 0921) Environmentální značky a prohlášení – Vlastní environmentální tvrzení (typ II environ-
mentálního značení)

ČSN ISO 14024 (01 0924) Environmentální značky a prohlášení – Environmentální značení typu I –
Zásady a postupy

ČSN ISO 14025 (01 0925) Environmentální značky a prohlášení – Environmentální prohlášení typu III –
Zásady a postupy

ČSN EN ISO 14031 (01 0931) Environmentální management – Hodnocení environmentálního profilu –
Směrnice

ČSN EN ISO 14040 (01 0940) Environmentální management – Posuzování životního cyklu – Zásady
a osnova

ČSN EN ISO 14044 (01 0944) Environmentální management – Posuzování životního cyklu – Požadavky
a směrnice

ČSN ISO/TR 14047 (01 0947) Environmentální management – Posuzování životního cyklu – Příklady
aplikace ISO 14042

ČSN P ISO TS 14048 (01 0948) Environmentální management – Posuzování životního cyklu – Formát
doku-
mentace údajů

ČSN ISO/TR 14049 (01 0949) Environmentální management – Posuzování životního cyklu – Příklady
aplikace ISO 14041 pro stanovení cíle a rozsahu inventarizační analýzy

ČSN ISO 14050 (01 0950) Environmentální management – Slovník

ČSN EN ISO 19011 (01 0330) Směrnice pro auditování systému managementu jakosti a/nebo systému
environmentálního managementu

ČSN 01 0962 Environmentální management – Integrace environmentálních aspektů do návrhu
a vývoje produktu

ČSN ISO 14063 (01 0963) Environmentální management – Environmentální komunikace – Směrnice
a příklady

TNI 01 0964 Pokyn pro začlenění environmentálních problémů do norem produktů

Upozornění na národní poznámky

Do normy byly k článkům 2.5 a 2.12 doplněny informativní národní poznámky.

Vysvětlivky k terminologii normy

V informativní příloze A této normy jsou použity neodlišené citace textu nařízení Evropského
parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 ze dne 25. listopadu 2009 o dobrovolné účasti organizací

v systému Společenství pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS). Česká jazyková verze nařízení EMAS používá pro problematiku EMS termíny mírně odlišné od terminologické a definiční soustavy používané v normách souboru ČSN ISO 14000. V zájmu zachování konzistence terminologie v českých normách (jak souboru ISO 14000 tak ISO 9000), je s výjimkou citace názvu programu (systému, schématu) EMAS dáována přednost termínům podle terminologické normy ČSN ISO 14050 resp. normy ISO 14001. Především je dáována přednost termínu „**systém environmentálního managementu**“ místo termínů „**systém pro environmentální řízení**“ nebo „**systém environmentálního řízení**“ použitých v EMAS. Dále se to týká překladu anglického termínu „environmental performance“, který je v nařízení EMAS uveden jako „vliv činnosti organizace na životní prostředí“, zatímco v ČSN ISO 14050 jako „environmentální profil“ nebo „environmentální výkonnost“ (v této normě ČSN ISO 14005 je upřednostněn výraz „environmentální výkonnost“), termínu „environmental review“, který je v nařízení EMAS uveden jako „environmentální přezkum“, zatímco v normě ČSN ISO 14050 se pro „review“ používá v různých definicích překlad „přezkoumání“, a termínu „environmental objectives and targets“, který je v nařízení EMAS uveden jako „obecné a specifické environmentální cíle“, zatímco v ČSN ISO 14050 jako „environmentální cíle“ a „environmentální cílové hodnoty“.

Vypracování normy

Zpracovatel: České ekologické manažerské centrum, IČ 45249741, RNDr. Zdeněk Suchánek

Technická normalizační komise: TNK 106 Management životního prostředí

Pracovník Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví: Ing. Gabriela Šimonová

MEZINÁRODNÍ NORMA

Systémy environmentálního managementu – ISO 14005
Směrnice pro fázovou implementaci systému První vydání
environmentálního managementu včetně používání 2010-12-15
hodnocení environmentální výkonnosti

ICS 13.020.10

Obsah
Strana

Contents
Page

Předmluva	8
Úvod	9
1 Předmět	10
2 Termíny a definice	10
3 Proces fázové implementace	14
3.1 Obecně	14
3.2 Význam podpory, osobní angažovanosti a zapojení vedení a zaměstnanců	15
3.3 Struktura této mezinárodní normy	15
3.4 Rozsah EMS	17
3.5 Proces fázové implementace EMS	17
4 Přijetí projektu spojeného se životním prostředím k zajištění podpory a závazku vedení zahájit fázovou implementaci EMS	17
4.1 Účel	17
4.2 Metodika	18
5 Prvky podporující implementaci a udržování EMS	21
5.1 Environmentální komunikace	21
5.2 Zdroje, úlohy, odpovědnosti a pravomoce	26
5.3 Odborná způsobilost, výcvik a vědomí závažnosti	27
5.4 Záznamy	29
5.5 Dokumentace	30
5.6 Řízení dokumentů	31
6 Rozvoj a implementace EMS	32
6.1 Identifikace významných environmentálních aspektů organizace	32
6.2 Identifikace požadavků právních předpisů a jiných požadavků na organizaci	36
6.3 Hodnocení souladu s požadavky právních předpisů a jinými požadavky na organizaci	38
6.4 Příprava a provádění environmentální politiky	39
6.5 Stanovení cílů a cílových hodnot a vytvoření programu(-ů)	41
 Strana	
6.6 Řízení provozu	43
6.7 Plánování a reakce na havárie	46
6.8 Hodnocení environmentální výkonnosti, včetně monitorování a měření	47
6.9 Interní audity	50
6.10 Řízení v případech, kdy se záležitosti nevyvíjejí podle plánu	52
6.11 Přezkoumání pokroku a výkonnosti vedením	54
Příloha A (informativní) Přehled činností	56
Příloha B (informativní) Příklad implementace v pěti fázích	88
Příloha C (informativní) Příklad implementace ve 3 fázích	91
Příloha D (informativní) Příklad pracovního projektu EMS	94
Příloha E (informativní) Tabulka křížových odkazů	106
Bibliografie	110

Foreword	8
Introduction	9
1 Scope	10
2 Terms and definition	10
3 Phased implementation process	14
3.1 General	14
3.2 Importance of support, commitment and involvement from management and staff	15
3.3 Structure of this International Standard	15
3.4 Scope of the EMS	17
3.5 The phased implementation process of an EMS	17
4 Undertaking an environment-related project to secure management support and commitment to begin the phased implementation of an EMS	17
4.1 Purpose	17
4.2 Methodology	18
5 Elements that support the implementation and maintenance of an EMS	21
5.1 Environmental communications	21
5.2 Resources, roles, responsibility and authority	26
5.3 Competence, training and awareness	27
5.4 Records	29
5.5 Documentation	30
5.6 Document control	31
6 Development and implementation of an EMS	32
6.1 Identification of the organization's significant environmental aspects	32
6.2 Identification of the organization's legal and other requirements	36
6.3 Evaluating of compliance with the organization's legal and other requirements	38
6.4 Preparation and implementation an environmental policy	39
6.5 Setting objectives and targets and establishing programme(s)	41
 Page	
6.6 Operational control	43
6.7 Planning for and responding to emergencies	46
6.8 Environmental performance evaluation, including monitoring and measurement	47
6.9 Internal audits	50
6.10 Managing when things do not go as planned	52
6.11 Management review of progress and performance	54
Annex A (informative) Overview of activities	56
Annex B (informative) Example of implementation in five phases	88
Annex C (informative) Example of phased implementation in three phases	91
Annex D (informative) Example of a working EMS project	94
Annex E (informative) Cross-reference Table	108
Bibliography	110

Odmítnutí odpovědnosti za manipulaci s PDF souborem
Tento soubor PDF může obsahovat vložené typy písma. V souladu s licenční politikou Adobe lze tento soubor tisknout nebo prohlížet, ale nesmí být editován, pokud nejsou typy písma, které jsou vloženy, používány na základě licence a instalovány v počítači, na němž se editace provádí. Při stažení tohoto souboru přejímají jeho uživatelé odpovědnost za to, že nebude porušena licenční politika Adobe. Ústřední sekretariát ISO nepřijímá za její porušení žádnou odpovědnost.

Adobe je obchodní značka „Adobe Systems Incorporated“.

Podrobnosti o softwarových produktech použitých k vytvoření tohoto souboru PDF lze najít ve Všeobecných informacích, které se vztahují k souboru; parametry, na jejichž základě byl PDF soubor vytvořen, byly optimalizovány pro tisk. Soubor byl zpracován s maximální péčí tak, aby ho členské organizace ISO mohly používat. V málo pravděpodobném případě, že vznikne problém, který se týká souboru, informujte o tom Ústřední sekretariát ISO na níže uvedené adrese.

Veškerá práva vyhrazena. Pokud není specifikováno jinak, nesmí být žádná část této publikace reprodukována nebo používána v jakémkoliv formě nebo jakýmkoliv způsobem, elektronickým nebo mechanickým, včetně fotokopíí a mikrofilmů, bez písemného svolení buď od organizace ISO na níže uvedené adrese, nebo od členské organizace ISO v zemi žadatele.

ISO copyright office

Case postale 56 · CH-1211 Geneva 20

Tel. + 41 22 749 01 11

Fax + 41 22 749 09 47

E-mail copyright@iso.org

Web www.iso.org

Published in Switzerland

Předmluva

ISO (Mezinárodní organizace pro normalizaci) je celosvětovou federací národních normalizačních orgánů (členských organizací ISO). Mezinárodní normy obvykle připravují technické komise ISO. Každý člen ISO, který se zajímá o předmět, pro který byla vytvořena technická komise, má právo být v této technické komisi zastoupen. Práce se zúčastňují také vládní i nevládní mezinárodní organizace, s nimiž ISO navázala pracovní styk. ISO úzce spolupracuje s Mezinárodní elektrotechnickou komisí (IEC) ve všech záležitostech normalizace v elektrotechnice.

Mezinárodní normy se navrhují podle pravidel uvedených v části 2 směrnic ISO/IEC.

Hlavním úkolem technických komisí je připravovat mezinárodní normy. Návrhy mezinárodních norem přijaté technickými komisemi se rozesílají členským orgánům k hlasování. Zveřejnění mezinárodní normy vyžaduje schválení alespoň 75 % hlasujících členů.

Upozorňuje se na možnost, že některé části tohoto dokumentu mohou být předmětem patentových práv. ISO není odpovědná za identifikování jakýchkoli nebo všech patentových práv.

ISO 14005 byla vypracována technickou komisí ISO/TC 207, *Environmentální management*, subkomisí SC 1, *Systémy environmentálního managementu*.

Úvod

Účelem této mezinárodní normy je podpořit a vést organizace, zejména mikropodniky, malé a středně velké podniky (MSP), k rozvoji a implementaci systému environmentálního managementu (EMS), který splňuje požadavky normy ISO 14001. Pokyny nepřekračují rámec ISO 14001 s výjimkou zařazení hodnocení environmentální výkonnosti a nejsou určeny pro použití k interpretaci ISO 14001 ani pro certifikační účely.

Foreword

ISO (the International Organization for Standardization) is a worldwide federation of national standards bodies (ISO member bodies). The work of preparing International Standards is normally carried out through ISO technical committees. Each member body interested in a subject for which a technical committee has been established has the right to be represented on that committee. International organizations, governmental and non-governmental, in liaison with ISO, also take part in the work. ISO collaborates closely with the International Electrotechnical Commission (IEC) on all matters of electrotechnical standardization.

International Standards are drafted in accordance with the rules given in the ISO/IEC Directives, Part 2.

The main task of technical committees is to prepare International Standards. Draft International Standards adopted by the technical committees are circulated to the member bodies for voting. Publication as an International Standard requires approval by at least 75 % of the member bodies casting a vote.

Attention is drawn to the possibility that some of the elements of this document may be the subject of patent rights. ISO shall not be held responsible for identifying any or all such patent rights.

ISO 14005 was prepared by Technical Committee ISO/TC 207, *Environmental management*, Subcommittee SC 1, *Environmental management systems*.

Introduction

The purpose of this International Standard is to encourage and guide organizations, especially small- and medium-sized enterprises (SMEs), to develop and implement an environmental management system (EMS) that meets the requirements of ISO 14001. The guidance does not go beyond ISO 14001, except for the inclusion of environmental performance evaluation and is not intended to be used for the interpretation of ISO 14001 nor for certification purposes.

Mnoho organizací má prospěch z formálního systému environmentálního managementu. Ale mnoho dalších organizací, zejména MSP, nemá takový systém, i když by byl pro ně velmi prospěšný. Tato mezinárodní norma používá fázový přístup k implementaci systému environmentálního managementu, který může růst tak, aby splnil požadavky mezinárodní normy pro systémy environmentálního managementu ISO 14001.

Fázový přístup nabízí několik výhod. Uživatelé mohou snadno posoudit, jak se čas a peníze investované do EMS navrátí. Mohou vidět, jak environmentální zlepšení pomáhá snížit náklady, zlepšuje jejich společenské vztahy, pomáhá jim při prokazování shody s požadavky právních předpisů a dalšími požadavky a pomáhá jim splňovat očekávání zákazníků. Mohou sledovat přínos svého EMS při implementaci svého systému krok za krokem, při doplňování nebo rozšiřování prvků podle toho, jak poskytují hodnotu organizaci. Pokud rozsah EMS zahrnuje všechny činnosti organizace, produktů a služeb, které organizace chce pokrýt a ty jsou řešeny s využitím všech prvků této mezinárodní normy v jejich plném rozsahu, měla by organizace mít rozvinut a implementován systém, který splňuje požadavky ISO 14001.

ISO 14001, nejrozšířenější mezinárodní norma EMS, je strukturovaným přístupem k řízení environmentálních problémů organizace. Je v souladu s řadou jiných regionálních přístupů k systémům managementu a tvoří pro ně základ.

1 Předmět

Tato mezinárodní norma poskytuje návod pro všechny organizace, zvláště pro mikropodniky, malé a středně velké podniky (MSP), pro fázový vývoj, implementaci, udržování a zlepšování systému environmentálního managementu. Zahrnuje rovněž rady pro integraci a používání technik hodnocení environmentální výkonnosti.

Tato mezinárodní norma je použitelná pro jakoukoli organizaci bez ohledu na úroveň jejího rozvoje, povahu prováděných činností nebo místo, na kterém se nacházejí.

Many organizations have profited from having a formal environmental management system. But many more organizations, especially SMEs, do not have such a system, even though it could benefit them greatly. This International Standard uses a phased approach to implement an environmental management system that can grow, to meet the requirements of the International Standard for environmental management systems, ISO 14001.

A phased approach offers several advantages. Users can readily evaluate how the time and money put into an EMS provide a return. They can see how environmental improvements help to reduce costs, improve their community relations, assist them in demonstrating compliance with legal and other requirements, and help them live up to customer expectations. They can track the benefits of their EMS while they implement their system step by step, adding or expanding elements as they provide value to the organization. When the scope of the EMS includes all of the organization's activities, products and services that it wishes to cover and these are addressed using all the elements of this International Standard to their full extent, the organization would have developed and implemented a system that meets the requirements of ISO 14001.

ISO 14001, the most widely accepted international EMS standard, is a structured approach to managing an organization's environmental matters. It is consistent with, and forms the basis of, many other regional management system approaches.

1 Scope

This International Standard provides guidance for all organizations, but particularly small- and medium-sized enterprises (SMEs), on the phased development, implementation, maintenance and improvement of an environmental management system. It also includes advice on the integration and use of environmental performance evaluation techniques.

This International Standard is applicable to any organization, regardless of its level of development, the nature of the activities undertaken or the location at which they occur.

Konec náhledu - text dále pokračuje v placené verzi ČSN.